Pe?? t?hsili mü?ssis?sind? inklüziv t?hsil u?urla t?tbiq olunur

Aralar?nda öyr?nm?y? h?v?slisi d? var, h?v?ssizi d?. Gec? i?l?yib, gündüz d?rsd? i?tirak ed?ni, d?rs? g?lm?si müt?llim?rin valideynl?rl? i?birliyinin n?tic?si olanlar, 16 ya??nda m?kt?b partas?ndan durub g?l?nl?ri, 50 ya??nda t?z?d?n oxumaq h?v?sin? dü??nl?ri d? var.

Ancaq onlar i?l?yib özl?rini t?min etm?kd? ali m?kt?b m?zunlar?ndan daha m?har?tlidirl?r. Söhb?t Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zinin t?l?b?l?rind?n gedir.

Burada sa?laml?q imkanlar? m?hdud q?zlar?n ?ll?ri il? yaratd?qlar? tiki? nümun?l?ri, ki?i pe??si kimi tan?nan qaynaqç?l?qda qad?n toxunu?unun f?rqini göst?r?n 18 ya?l? q?zla tan??l?q Pe?? M?rk?zin? infoturda i?tirak ed?n h?r k?s üçün maraql? oldu. H?l? pe??kar kran sürücüsünün sonradan quru in?aat ustas? ixtisas?na yiy?l?nm?sin? ehtiyac duymas? fakt? ömürboyu t?hsil anlay???n?n h?yat?m?za niy? girdiyinin z?ruriliyini ortaya qoydu.

Dual t?hsil sistemi

Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zind? 22 ixtisas üzr? t?dris apar?l?r. Burada elektrik x?tt qura?d?r?c?s? v? tiki?çi ixtisas? üzr? haz?rl?q pilot qaydada h?yata keçirilir.

40 t?l?b?ni ?hat? ed?n layih?y? gör?, Almaniyan?n dual (paralel) t?lim sistemi t?tbiq edilir. Bu sistem? gör? t?drisd? ?sas üstünlük s?ri?t?y?, praktikaya verilir. T?dris prosesind? t?crüb?nin ç?kisi 70 faiz t??kil edir. T?l?b?l?rin s?ri?t?si "s?ri?t?li", "s?ri?t?siz", "mü?llimin d?st?yi il?" s?viyy?l?rin? uy?un d?y?rl?ndirilir. Bölgü 3 olsa da, M?rk?zd? t?l?b?l?rinin s?ri?t?siz olmamas? üçün ?ll?rind?n g?l?ni edirl?r.

H?r d?rs h?m d? bir yar??d?r

Bir sözl?, t?dris ilinin ?vv?lind?n d?rsl?rd? n?z?riyy?d?n çox praktika olur. T?l?b?l?r yor?anlar s?r?y?r, adyallar haz?rlay?r, biçib tikirl?r. Trikotaj m?hsulu, süfr? b?z?dilm?sind? istifad? olunan aksesuarlar, geyiml?r haz?rlay?rlar.

?lin ?vv?lind?n iyn?-sap? ?lind?n dü?m?y?n tiki? avadanl???n?n operatoru, tiki?çi ixtisas? üzr? I kurs t?l?b?l?ri il? Texnika v? Texnologiyalar üzr? usta T?ran? Qas?mova v? Samir? Cabbarova i?l?yir. Bu d?f? onlar m?tb?x aksesuar? haz?rlay?rlar. D?mke?in üstün? çay? isti saxlamas? üçün g?lincik dekor haz?rlay?rlar.

Tap??r?q veril?n kimi ham? d?rhal i?? giri?ir. Model b?llidir: mü?lliml?ri onlara göz?l bir g?lincik t?qdim edib. Ancaq t?l?b?l?rin öz i?i bu g?linciy? n? q?d?r b?nz?y?c?k, ümumiyy?tl?, b?nz?y?c?kmi, bax, bu, d?rsin sonunda b?lli olacaq. Çünki çertyoj qurulandan, k?sim ba?layandan sonra q?zlar?n dü?ünc?l?rind? yüzl?rl? model canlan?r.

H?l?lik heç kim? yax?n durmaq olmur. T?ran? mü?llim deyir ki, h?r d?rs onlar üçün h?m d? bir yar??d?r. D?rsd?, sad?c?, "kim bacard??" sual?na cavab axtarm?rlar, nec?, n? q?d?r müdd?t? bacarmaq da qiym?tl?ndirm?d? mühüm rol oynay?r. Aytac Butdayeva, Vüsal? ?ükürova, Nigar M?mm?dova bu yar??larda tez-tez f?rql?nib, h?tta mükafatland?r?l?blar da.

"Öz atelyemi quraca?am"

T?ran? mü?llim hesab edir ki, bu qrupda 10 n?f?r potensial d?rzi var. Ancaq aralar?nda öz atelyesini yarad?b tikdikl?ri il? ölk?, h?tta dünya bazar?na ç?xma?a c?mi iki t?l?b? iddial?d?r. Onlardan biri d? R?nad?r.

R?na N?biyevan?n g?linciyi bir a?pazd?r. M?kt?bin f?al t?l?b?l?rind?ndir. G?l?c?yini bu pe??d? görür: “M?kt?bd? tikib-biçm?yi öyr?nirik. Çox h?v?sliy?m. Yax?? ki, bu m?kt?bi seçdim v? burada oxuyuram. M?nc?, m?kt?bi bitir?n kimi d?rzi i?l?y? bil?r?m. H?tta öz atelyemi qurmaq fikrind?y?m. Ad?n? da “Aynur” qoyacam. Ay i?ar?si, yan?nda da nur sözü. Ay?n nuru gec?ni ayd?nlatd??? kimi, m?nim d? tikdikl?rim insanlar?n üzünü, ovqat?n? ayd?nladacaq”.

“Adl?-sanl? d?rzi olmaq ist?yir?m”

Öz g?lincikl?rini b?z?m?k üçün ?lin? iyn?-sap alan Fatim? d? bu i?d? ad al?b, nüfuz qazanma?a iddial?d?r: “Anam d?rzidir. Bu pe??y? mara??m da anamdan qaynaqlan?r. M?kt?b bar?d? qohumumdan e?itmi?dim. Yax?? öyr?tdikl?rini demi?di. G?lib gördüm ki, h?qiq?t?n el?dir. T?hsil alma?a ba?layandan çox ?ey öyr?nmi??m. Öyr?nm?yim? anam da çox h?v?s göst?rir. Müst?qil i?l?m?y? ba?lad?qdan sonra ?l i?l?rimi sosial ??b?k?l?r vasit?sil? nümayi? etdir?c?y?m. ?sas mü?t?ril?rimi burdan toplayaca?am. S?radan deyil, tan?nm??, adl?-sanl? d?rzi olmaq ist?yir?m”.

?nklüziv qrup

Bu qrup h?m d? inklüzivdir. Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zind? iki ildir ki, inklüziv t?hsil h?yata keçirilir. Bu t?dris ilind? d? M?rk?z? sa?laml?q imkan? m?hdud t?l?b?l?r q?bul olunub. Tiki?çi q?zlar?n aras?nda 5 n?f?r sa?laml?q imkan? m?hdud t?l?b? t?hsil al?r. Mü?lliml?rinin sözl?rin? gör?, qabiliyy?t sar?dan dig?r t?l?b?l?rd?n geri qalm?rlar. ?a?an 3 sayl? ?qli v? fiziki qüsurlu u?aqlar üçün internat evind?n m?zun olan bu q?zlardan biri Nigar M?mm?dova beyn?lxalq müsabiq?l?r? qat?laraq böyük u?urlar da qazan?b. Nigar M?mm?dova u?aql???ndan tikib-biçm?y?, r?sm ç?km?y? ba?lay?b. Atas? da, anas? da d?rzidir. Nigar da d?rzi kimi yeti?ir. Norveçd?, Hindistanda r?sm s?rgil?ri keçirilib v? ona sertifikatlar verilib.

Samir? Cabbarova bu proses? ilk qo?ulanlardand?r. Texnologiya müt?x?ssisi olan Samir? mü?llim iki il ?vv?l kursdan keç?r?k nitq qüsurlu u?aqlarla i?l?m?y? ba?lay?b. Bu d?rsd? d? surdo mü?llimdir.

Onlar tullant?lardan s?n?t nümun?si yarad?rlar

Tiki?çi q?zlar?n plastik qablardan, tullant?lardan maraql? ?l i?l?ri var. Onlar öz nümun?l?ri il? çoxsayl? müsabiq?l?r? qat?l?b, bol-bol u?urlar qazan?blar. Özü d?, sad?c?, tiki?çil?r yox. M?rk?zin t?l?b?l?ri müsabiq?l?rd? ?sas yerl?ri tuturlar. El? qaynaqç?lar da ?traf?ndak? tullant?lara xammal gözü il? baxma?a ba?lay?blar.

STEP Kompüter Akademiyas?n?n keçirdiyi beyn?lxalq “Golden Byte” (Q?z?l Bayt) müsabiq?sinin regional m?rh?l?sind? özü il? ba?l? ç?kib montaj etdiyi filml? III yer? layiq görül?n Kifay?t Hüseynova ölk?d? yegan? qaynaqç? q?z say?l?r v? haz?rda M?rk?zd? m?hz bu ixtisas üzr? II kursda t?hsil al?r. 18 ya?l? qaynaqç? q?z insanlar?n atd??? d?mir tullant?lar?ndan el? onlar?n özü üçün yararl? ola bil?c?k ??yalar düz?ldib. Dediyin? gör?, ?misin? bax?b qaynaqç? olmaq h?v?sin? dü?üb. Mü?llimi onun bar?sind? bu fikird?dir: “Bu ?ll?rl? o, yax?? qaynaqç? ola bil?r”.

“Onlar? m?n yox, özl?ri qiym?tl?ndirirl?r”

Mü?llimi Bala?a Poladov 70-ci ill?rd?n usta mü?llimdir. H?r t?l?b?sinin ad? qeyd olunmu? böyük masas? var. Adlar?n qeyd olundu?u c?dv?ld? günd?lik ?l i?l?rini s?rgil?yir: “H?r k?s ad?n?n üstünd? duran i?? özü qiym?t verir. Onlar? m?n yox, özl?ri qiym?tl?ndirirl?r. Qaynaqç?l?q ?l i?idir. ?nsan n? q?d?r çox i?l?s?, pe??sini bir o q?d?r yax?? bacaracaq. Qrupda ?mrah A?ayevin ?l qabiliyy?ti ham?dan yax??d?r. Onun etdiyi qayna?? t?l?b? demir?m, h?r usta bacarm?r. Taleh ?hm?dov, Mehdi Mirz?yev, ?lham Abbaszad? d? onun kimi ?lin? burada qaynaq alan u?urlu t?l?b?l?rimizd?ndirl?r”.

Taleh ?hm?dov ?smay?ll? rayonundand?r. ?? tapmaq d?rdi yoxdur. Deyir ki, gedib rayonda öz sexini aç?b i?l?y?c?k.

F?rid M?likov IX sinifd?n ç?x?b pe?? m?kt?bin? g?lib: “?st?dim ki, bir s?n?tim olsun. U?aql?qdan bu s?n?t? m???ulam. Atam yönl?ndirdi m?ni. ?ndiy?d?k dostumla birg? i?l?yirdim. Art?q 6 ildir qaynaqç?yam. Burada is? bu s?n?tin texnikas?n? öyr?nir?m”.

Növb?ti emalatxanada h?r? bir i?l? m???uldur. K?s?n, birl??dir?n, qura?d?ran... Amma onlar gücünü q?zlar kimi parça üz?rind? deyil, d?mir-dümür üz?rind? s?nay?rlar. N? i?l? m???ul olduqlar?n? özl?rind?n öyr?nm?y? çal???r?q.

“Öyr?nm?y? ba?layandan sonra bu pe??ni d? sevdim”

Çiling?r-santexnik ixtisas? üzr? t?hsil alan t?l?b?l?r t?dris? c?mi 7 ayd?r ba?lamalar?na baxmayaraq, art?q bir çox hamam, m?tb?x sisteminin ç?kili?ini öyr?nibl?r. Bu da sübutu. I kurs t?l?b?l?ri su kran? qura?d?r?r.

El??n X?d?rov ma??n elektriki olmaq ist?yirmi?. Ancaq attestat bal? çiling?r-santexnik ixtisas? üzr? t?hsil alma?a imkan verib: “Öyr?nm?y? ba?layandan sonra bu pe??ni d? sevdim”.

Pe??sini d? sevib, kran? da qura?d?r?b. Ancaq qura?d?rd??? kran?n su burax?b-buraxmayaca?? b?lli deyil: “Bu gün praktika günümüzdür. Mü?llim d? bilm?k ist?yir ki, ?limizd?n bir i? g?lir, yoxsa yox. Biz d? kran? qura?d?r?b göst?r?c?yik ki, ?limizd?n bir i? g?lir”.

Diplom arzulayan çiling?rl?r

Vahid Nadirov çiling?r-santexnik ixtisas? üzr? ustad?r. 20 n?f?r t?l?b? il? i?l?yir: “T?l?b?l?rimiz m?i??timizd? istifad? edil?n santexnika cihazlar?n?n qura?d?r?lmas?, x?tl?rin ç?kilm?sini öyr?nirl?r. Bundan sonrak? m?rh?l?d? onlar istehsalatda olacaqlar. Dem?k olar ki, haz?r v?ziyy?td?dirl?r. 18-23, h?tta 30 ya??na q?d?r olan t?l?b?l?rimiz var. Haz?rda bu qrupda ?n kiçik t?l?b?miz 16, ?n böyük t?l?b?miz t?xmin?n 30 ya??ndad?r. El? t?l?b?l?rimiz var, art?q bu sah?d? i?l?yirl?r. Ancaq kort?bii t?tbiq etm?yi bilirl?r. Pe?? M?rk?zind? t?hsil almaqla is? n?z?riyy?ni öyr?nir v? onu t?tbiq etm?yin texnikas?na b?l?d olurlar. Bu s?b?bd?n d? M?rk?z? üz tutanlar?n say? kifay?t q?d?rdir”.

Çiling?r-santexnik ixtisas? üzr? haz?rl?q müdd?ti bir il n?z?rd? tutulub. Bu müdd?td? 3, h?tta 4-cü d?r?c?y?d?k yüks?l?n t?l?b?l?r var.

16 ya?l? Ülvi Tal?bov bu qrupda yeti?m?kd? olan çiling?r santexnikl?rin ya?ca ?n kiçiyidir: “Metal boru k?sm?yi, yiv açma?? öyr?nir?m. M?kt?bd?n IX sinifd?n ç?x?b burada oxuma?a g?ldim”.

Pe??ni qohumlar? sevdirs? d?, onlardan deyil, m?kt?bind? öyr?nm?y? üstünlük verib: “Valideynl?rim d? bu pe??y? mara??m? d?st?kl?dil?r. ?st?yir?m h?m pe??ni öyr?nim, h?m d? diplomum olsun”.

Pe?? M?rk?zinin ixtiraç?lar?

Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zind?, sad?c?, ?l ?m?yi, göz nuru il? deyil, beyninin m?hsulu il? d? öyün?n, müsabiq?l?rd? qazanan t?l?b?l?r t?hsil al?r. 4 nominasiya üzr? “Az?rbaycan?n intellektual birincisi” d? Pe?? M?rk?zind?n ç?x?b. “X?ms?”, “N?, harada, n? zaman”, “V?t?ni tan?”, “Axtar tap” yar??lar?nda II yer? layiq görülübl?r.

Bak? Müh?ndislik Universitetind? 20-d?n art?q universitetin i?tirak etdiyi “?deya” bilik yar??lar?nda Malik ?liyev adl? t?l?b?sinin su generatoru q?z?l medala layiq görülüb.

Malikin t?hsil ald??? qrupday?q. Burada N?rmin? Zamanovan?n d?rsidir. N?rmin? mü?llim Elektrik x?tt qura?d?r?c?s? ixtisas? üzr? t?hsil alan I kurs t?l?b?l?rin? bu ixtisas üzr? d?rs deyir. Bu gün onlar?n da istehsalat günüdür. U?aqlar sxem y???rlar. Qrup ??klind? i?l?yirl?r: “H?r birinin ideyas?n? d?y?rl?ndiririk. ?deyan? onlar verir, onu realla?d?rmaq üçün biz köm?k edirik. H?r biri bir ixtiraç?d?r. Qrupda 19 n?f?r var, onlar?n 10 n?f?ri ideya ver? bil?c?k s?viyy?d?dir. Ziyad M?mm?dli mini müh?rrikl?rin dövriyy?y? qo?ulmas?n? s?rb?st i?l?yib. Asif Mehdiyev s?sgücl?ndirici sxemi y???b. D?yi??n c?r?yan?n gücl?ndirilm?si, körpü sxemi Malik ?liyevin öz ideyas? v? s?rb?st i?idir. Elmar Zeynalov da ideyalar?n? s?rb?st i?l?m?k iqtidar?nda olan u?aqlar?m?zdand?r. O, verdiyi ideya v? yaratd??? sxeml? birinci qatda oturub, ikinci qatda olan elektrik açarlar?n? idar? edir. U?aqlar?m?z?n s?rb?st i?i çoxdur. S?nan L?tifov g?rginliyi t?nziml?m?nin sxemini y???b. Qrupda 6-7 liderim var ki, ist?nil?n ?m?liyyat? icra etm?k, maraql? ideyalar verm?k onlar üçün ç?tin deyil”.

“H?r yerd? internetimiz d? ola bil?r”

Malik ?liyev yanacaqdan istifad? etm?d?n, ?traf mühit üçün tam z?r?rsiz ixtiran?n mü?llifi olaraq bir d?f? müsabiq? qalibi olub. B?s, gör?s?n, növb?ti h?d?fi n?dir? Dediyin? gör?, haz?rda ölk?ni internetl? t?min etm?yin iqtisadi c?h?td?n s?m?r?li yolu üz?rind? dü?ünür: “?nternet ?sridir. Ancaq Bak?n?n bel? h?r yerind? internet yoxdur. Kabeld?n istifad? etm?d?n peykl?rimizd?n istifad? ed?r?k Bak?n?n h?r yerini internetl? t?min ed? bil?rik. Bunu realla?d?rmaq üçün m?n? rabit? sistemind? istifad? olunan modullar laz?md?r, bir d? bu sah? üzr? müh?ndis. ?deyam? realla?d?rmaq üçün h?l? o q?d?r bacar???m da yoxdur. Hesab edir?m ki, bu ideyam? realla?d?ra bils?m, telefon i?l?d? bildiyimiz h?r yerd? internetimiz d? ola bil?r”.

Onlar?n m?zunlar? “yerd? qalm?r”

Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zind? m?zunlar?n?n ham?s?n?n s?ri?t?li olmas? üçün ?ll?rind?n g?l?ni edirl?r. T?dris istehsalat i?l?ri üzr? direktor müavini Aytac Rzayeva m?zunlar?n?n i? tapma faizini 72 faiz d?y?rl?ndirir: “M?zunlar?m?z t?hsil ald?qlar? ixtisas üzr? i?in texnikas?n? bilir v? i? tapmaqda ç?tinlik ç?kmirl?r”.

Qeyd ed?k ki, m?zunlar?n?n i?l? t?minat?nda M?rk?zin n?zdind? f?aliyy?t göst?r?n beyn?lxalq resurs

m?rk?zl?ri - Almaniyan?n “Grohe” Akademiyas?, Rusiyan?n “Knauf” Resurs M?rk?zi, Türkiy?nin “?nova T?dris-T?hsil M?rk?zi” d? böyük rol oynay?r. H?min resurs m?rk?zl?rinin ?m?kda?lar? t?r?find?n mü?ssis? v? ?irk?tl?rd? t?l?b?l?r üçün ustad d?rsl?ri, i? yerind? t?crüb? proqram? ?sas?nda t?liml?r keçirilir. T?liml?r ?sas?nda kursu bitirdikd?n sonra müsabiq? v? müsahib?d?n u?urla keç?r?k sertifikatla?an t?l?b?l?r h?min ?irk?tl?r t?r?find?n i?l? t?min edilirl?r.

Q?dir Hac?yevin h?min m?rk?zl?rd?n birind? - Rusiyan?n “Knauf” Resurs M?rk?zinin quru in?aat ustas? ixtisas? üzr? t?hsil al?r. 50 ya?? var. Bu ya??na q?d?r kran sürücüsü i?l?yib. 6-c? d?r?c?li kran sürücüsüdür: “T?hsil almaq, öyr?nm?k heç vaxt gec deyil. Bundan sonra laz?m olsa, ev d? t?mir ed?c?y?m”, - deyir.

Texnika v? Texnologiyalar üzr? Bak? Dövl?t Pe?? M?rk?zinin t?l?b?l?ri aras?nda ba?qa pe?? sahibl?ri, ali m?kt?b m?zunlar? oldu?u kimi, m?zunlar? aras?nda da ali m?kt?b t?l?b?l?ri var.

“Az?rbaycan mü?llimi” q?zeti